

РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧИЙ

ЧАСОПИС

РІК ЗАСНУВАННЯ

2002

ЛИПЕНЬ

Число 7 (115)

КИЇВ 2011

Видання товариства "Чернігівське земляцтво"

Земляцтва України – рідній столиці!

У рамках святкування дня Києва на майдані Незалежності вдруге відбулося свято земляцтв України, організоване Всеукраїнською асоціацією земляцтв України. Ця асоціація свого часу була утворена за покликом сердець патріотів України. Одним із ініціаторів її створення був наш голова Віктор Ткаченко, який нині її очолює.

Особливістю нинішнього свята стало те, що напередодні всі земляцькі об'єднання завершили процедуру узгодження договору про співпрацю зі столичною владою. Столичні представники всіх областей України та автономної республіки Крим встановили намети та інформаційні стенди, присвячені діяльності своїх організацій. Приємно, що нинішній земляцький рух не перетворився на сферу політичних ристалищ і став саме тим, що має велике майбутнє і несе виключно об'єднавчу роль на користь держави. Активну підтримку землякам надають державні структури областей та Київської міської держадміністрації. Саме із останньою підписано договір

про співпрацю та взаємодопомогу. Тому день земляцтв відбувався завдяки активній підтримці київської влади. Загалом для нинішнього свята було обрано девіз: "Земляцтва України – рідній столиці".

Гості Києва, кияни та представники земляцтв біля наметів мали можливість ознайомитися з інформаційними матеріалами про здобутки всіх областей України (книги, газети, рекламні буклети, продукція тощо), досягнення у роботі земляцтв. Біля нашого чернігівського намету було встановлено телевізор, по якому транслювалися фотографії із різноманітних подій та життя земляцтва. Люди із зацікавленістю оглядали стенди з інформацією про етапи створення та розвитку земляцького руху, найголовніші події в житті земляцьких організацій, відомих земляків.

Дружною громадою з'явилися на родинне свято наші земляки, яким є чим гордитися – адже наша експозиція відзначалася особливим розмаїттям. Ще напередодні свята за рішенням голови Віктора Ткаченка керівники осередків зголосилися на тому, що протягом всього дня повинні погодинно чергувати їх представники. Відкрили чергування Анатолій Собора і Олександр Костюк з Бахмацького та Юлія Тарануха з Варвинського відділень.

➔ 10

Я однаково не хочу бути ні рабом ні господарем. Таке моє розуміння демократії.

Аврам ЛІНКОЛЬН

У ЛИПНІ СВЯТКУЮТЬ СВІЙ ЮВІЛЕЙ:

ЛЕОНЕНКО Віталій Олександрович – 75-ліття.

Народився 10 липня 1936 року в смт. Мньов Чернігівського району. Працював лікарем-терапевтом медсанчастини №11 заводу "Київприлад". Нині – на пенсії.

Кандидат медичних наук. Відмінник охорони здоров'я України.

ЛЕМЕЩЕНКО Григорій Петрович – 75-ліття.

Народився 25 липня 1936 року в селі Хороше Озеро Борзнянського району. Працював провідним науковим співробітником Державного науково-контрольного інституту біотехнології і штамів мікроорганізмів Міністерства аграрної політики України. Нині – на пенсії.

Кандидат біологічних наук. Опублікував понад 60 наукових праць з проблем мікробіології, мікротоксикології та біотехнології. Член товариства мікробіологів України.

ХОДЬКОВА Галина Григорівна – 75-ліття.

Народилася 25 липня 1936 року в селі Нова Басань Бобровицького району. Працювала головним спеціалістом Міністерства легкої промисловості України. Нині – на пенсії.

ШЕСТАК Володимир Микитович – 70-річчя. Народився 26 липня 1936 року в селі Матіївка Сосницького району. Працював головою житлово-будівельного кооперативу "Київміськбуд-5". Нині – на пенсії.

ПАВКО Анатолій Іванович – 70-річчя. Народився 9 липня 1941 року в Ніжині. Завідуючий кафедрою Української академії зовнішторгівлі.

Доктор історичних наук. Професор. Лауреат премії імені М.Грушевського НАН України. Відмінник освіти України. Учасник міжнародних конференцій і конгресів.

СКОП Віктор Панасович – 70-річчя. Народився 10 липня 1941 року в Чернігові. Працював заступником директора ВО та ВАТ "Пекс-Темп". Нині – директор МП "Заграва".

ЯСКІВЕЦЬ Іван Іванович – 70-річчя. Народився 11 липня 1941 року в селі Кобижча Бобровицького району. Завідуючий лабораторією моделювання агропроцесів інституту біоагроекології.

Доктор фізико-математичних наук. Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки.

БАКЛАЖКО Віктор Миколайович – 70-річчя. Народився 18 липня 1941 року в селі Миколаївка Менського району. Працював в управлінні справами рахункової палати України. Нині – заступник директора виробничо-комерційної фірми "Мавіс".

Нагороджений грамотою Верховної Ради України.

ГРИГОР'ЄВА Любов Федорівна – 65-річчя. Народилася 15 липня 1946 року в місті Ічня. Працювала художником міської дитячої бібліотеки ім. Т.Г.Шевченка. Нині – на пенсії. Займається творчою роботою.

САВЧЕНКО Людмила Миколаївна – 60-річчя. Народилася 1 липня 1951 року в місті Бобровиця. Працювала головним спеціалістом Управління

Пенсійного фонду України у Шевченківському районі міста Києва. Нині – на пенсії.

ДЕРЕЗА Сергій Тихонович – 60-річчя. Народився 5 липня 1951 року в селі Нова Басань Бобровицького району. Працює головним інженером спортивного клубу "Олімп".

КОНОПЛЯНИК Іван Васильович – 60-річчя. Народився 6 липня 1951 року в селі Нова Басань Бобровицького району. Бухгалтер ТОВ "Видавництво "Ірина-Прес". Капітан запасу.

ВЕРНА Тамара Іванівна – 60-річчя. Народилася 8 липня 1951 року в селі Макіївка Носівського району. Начальник відділу збуту заводу "Генератор".

КОЗИРЕНКО Людмила Миколаївна – 60-річчя. Народилася 8 липня 1951 року у місті Носівка, проживала і навчалася в місті Щорсі. Завідуюча гінекологічним відділенням пологового будинку №2.

ОЛЕШКО Леонід Якович – 60-річчя. Народився 14 липня 1951 року в селі Кобижча Бобровицького району. Працює директором товариства "Агросервіс-ДК".

КУПЧЕНКО Володимир Іванович – 60-річчя. Народився 15 липня 1951 року в селі Леньково Новгород-Сіверського району. Працює начальником відділу підготовки виробництва мостобудівного управління "Віадук".

ПОЧТОВИЙ Віталій Семенович – 60-річчя. Народився 19 липня 1951 року в селі Грем'яч Новгород-Сіверського району. Голова Київського міського комітету проф-спілки працівників держустанов.

Заслужений працівник соціальної сфери. Голова громадської ради Печерської у місті Києві державної адміністрації.

Нагороджений Грамотою Кабінету України та Подякою Президента.

БОГОМАЗ Володимир Миколайович – 60-річчя. Народився 23 липня 1951 року в селі Хоробичі Городнянського району. Заступник директора фірми АВІЗО-Хела.

ЖЕЛЕЗНЯКОВА Тамара Михайлівна – 60-річчя. Народилася 28 липня 1951 року в місті Любеч Ріпкинського району. Працювала кранівником та газорізальником на заводі "Більшовик". Нині хоч і на пенсії, але працює кондуктором тролейбусного депю №3.

ДЕМЧЕНКО Надія Костянтинівна – 55-річчя. Народилася 1 липня 1956 року у місті Борзна. Домогосподарка. За професією бухгалтер.

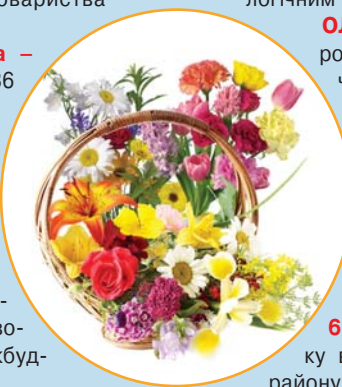
ЗІНИЧ Ольга Михайлівна – 55-річчя. Народилася 2 липня 1956 року в селі Крехаїв Козелецького району. Працювала на кухні в ТОВ "Шахерезада".

ГУНЧЕНКО Людмила Валентинівна – 55-річчя. Народилася 21 липня 1956 року в місті Бахмач. Працює лікарем в Київському міському шкір-венерологічному диспансері.

КОВАЛЬ Емілія Вікторівна – 55-річчя. Народилася 29 липня 1956 року в селі Перелюб Корюківського району. Працює інженером-технологом ОАО "Автотранспортник – 13066".

Дорогі земляки!

Рада товариства "Чернігівське земляцтво" сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім нев'янучого здоров'я, великих успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, невтомного добротворства в ім'я рідної землі.

КАНІКУЛИ - річ умовна

Неординарною професією є робота вчителя молодших класів. Саме їм доводиться закладати дітям початкові знання. У наш час це зробити не легко, оскільки освітня система терпить від усіляких реформ. На думку багатьох вчителів, вони не сприяють освітньому процесу, що склався за радянських часів. Тому нині формування дитини залежить саме від її першого вчителя. Отаким і є Світлана Семенівна Бобровицька.

Народилася у Чернігові в сім'ї інтелігентів. Її мама, вчителька біології Єфросинія Семенівна, родом із села Дубовичі Сумської області, а батько, військовий Семен Григорович походив із села Олбин Козелецького району. Вчителювала також і мамина сестра. Вчителькою працювала і старша сестра Світлани Семенівни. Маленьку Світланку часто на літо відвозила у село Олбин до бабусі з дідусем, які навчали дівчину різноманітній роботі. Там вона навчилася вишивати, співати, розмальовувати, покривати глиною долівку тощо. Від бабусі Світлані Семенівні дісталися старовинна ікона та рушники.

Шлях до вчителювання лежав для неї через середню школу №3 м. Чернігова та педагогічного інституту ім. Т.Г.Шевченка (факультет початкових класів, музики та співів). Навчаючись в інституті, Світлана займалася громадською роботою на посаді комсорга факультету. Окрім цього, вона мала хобі – спортивний туризм та альпінізм. Кожного року разом із друзями брала участь у походах, зборах, змаганнях та виїздах у Карпати. Інститутський спортивний табір тоді базувався в Количівці, де студенти проводили тренування. Саме там Світлана познайомилася із майбутнім чоловіком Анатолієм, який нині є військовим. Із ним вона живе вже сорок років і має сина Андрія.

Після вузу вона була направлена до Києва як відмінниця. Отримала призначення у середню школу №51 і у тому ж році почала працювати з першокласниками. І так вже більше сорока років працює в одному класі, в одній школі з єдиним записом у трудовій книжці. З дітьми вона проводить цілий день. Навчання починається з восьмої години ранку і закінчується інколи пізнього вечора, коли батьки приходять забирати своїх дітей. За всі роки роботи Світлана Семенівна випустила майже 500 учнів. Серед них є багато видатних випускників: професорів, кандидатів наук, артистів, бізнесменів, урядовців. Так, наприклад, її випускниками є відомий лікар дитячий кардіолог Євген Аксьонов, який працює в інституті Амосова, професор англійської та німецької філології Ольга Єльченко, доктор біологічних наук Ірина Крилова, онук першого президента України Леоніда Кравчука Андрій, онук голови Верховної Ради О.Ватченка Олексій, онук П.Шелеста, діти відомих українських артистів – співачки Віри Брежнєвої, дуету «Кролики» та багато інших.

Нині школу №51 перейменовано на ліцей міжнародних відносин з поглибленим вивченням іноземних мов, що має два гарних спортивних зали, оснащених всім необхідним, чудову музичну школу та багато всіляких гуртків. Зокрема, у вересні для заохочення дітей

проходить ярмарок гуртків, на якому виставляються роботи учнів. На цьому ярмарку новачки-першачки вибирають те, чим би хотіли займатися і записуються у гуртки. Робота у гуртках починається після третьої години, коли закінчуються уроки. Окрім цього, у ліцеї проводяться свята, посвячення у ліцеїсти. Воно відбувається наступним чином. Вариться великий горщик каші, із якого всім першокласникам дають по ложці каші, а далі вони дають клятву і співають гімн. Після цього вони стають «однокашниками» і їх не виділяють за станом. Тут навчаються діти з усього Києва. Приймаються всі бажаючі, пройшовши невеличку співбесіду для визначення рівня дитини та готовності до навчання. З першого класу всі діти обов'язково вчать англійську мову, до якої потім додається французька та німецька. Факультативними є мови японська, фарсі, іспанська. Окрім вивчення мов та початкових уроків з математики, мови, читання, природознавства, діти мають ще уроки музики

та співу, праці, малювання, фізкультури тощо. Вже починаючи з першого класу, учні мають велике навантаження.

Не забуває Світлана Семенівна про рідне коріння, що знаходиться на Чернігівщині. Як тільки є вільна хвилинка, приїздить до рідного серця Чернігова, щоб прогулятися тими місцями, де колись бігала ще дівчиною, та згадати про ті пригоди, що тоді з нею траплялися. Не забуває Світлана Бобровицька і про батьків, зажди приїздить до них на могилки. У Чернігові не втрачає зв'язок із сестрою та племінниками, онуками. Кожного року проводить традиційну екскурсію своїм учням по Чернігову. Окрім цієї екскурсії, проводить багато подорожей із дітьми по Києву та, зокрема, Печерському району, де знаходиться ліцей. Світлана Семенівна закінчила курси екскурсоловді і захоплюється цим мистецтвом. Окрім таких подорожей, кожного року їздить із дітьми за кордон, де діти можуть краще вивчати мови.

За всі роки праці у школі, а потім ліцеї Світлана Семенівна отримала педагогічні звання «Старший вчитель», «Вчитель методист», протягом семи років була головою методичного об'єднання вчителів початкових класів Печерського району м. Києва. Вона має вищу кваліфікаційну категорію та нагороджена почесним знаком «Відмінник освіти України». Окрім цієї нагороди, вона ще має багато почесних освітянських грамот.

Ось і нині, коли в розпівні літо, вона не забуває рідний ліцей, бо для справжнього педагога канікули – річ умовна.

Леонід РУСИЧ

ВІЧНЕ НАШЕ С Л О В О

Як і годиться, основою його стала наукова конференція, в якій взяв участь і академік НАН України археолог Петро Толочко, і дослідник старовини з нашого земляцтва Микола Ткач, і цілий ряд науковців із Чернігова та інших країв.

А суботнє свято стало апофеозом дійства. Добре продумане, різнобічне за жанровим наповненням, дійство захопило в силове поле практично всі куточки придеснянського міста-красеня. Офіційна делегація, очолювана заступником голови облдержадміністрації Віктором Тканком, пам'ятаючи, що ще недавно вся Україна відзначала день Перемоги над фашизмом, поклала квіти до пам'ятного знака полеглим героям, до пам'ятника жертвам фашизму, згодом навідалася до чудового Спасо-Преображенського собору. А відтак почалося саме пошанування літературної пам'ятки, яка стала наріжним каменем слов'янської писаної історії. Уже вписався в неповторний пейзаж міста чудовий пам'ятник легендарному авторові "Слова...", як і дбайливо відреставроване приміщення музею, де все дихає і давньо-слов'янським колоритом, і дбайливо підібраними науковими експонатами, які засвідчують нетлінний інтерес до поеми у всьому сучасному світі. Цього року директор заповідника М. Сугоняк запропонував тематичну експозицію "Епоха "Слова..." в пам'ятках археології". Зі знанням справи говорили заступник директора музею з наукової роботи Олена Радченко та доцент Чернігівського Національного педуніверситету Олена Черненко.

А на площі імені князя Ігоря яблуку ніде впасти. По всьому її обводу розмістилося "Містечко майстрів" – там свої художні вироби демонструють майстри народних виробів із усієї області і передусім народні умільці Новгород-Сіверщини. Це ніби яскраве

панно, що сягає своїм корінням у княжі часи і не вмирає понині. Проти імпровізованої сцени сидять городяни та гості свята. Гримить злагоджений духовий оркестр обласного філармонійного

центру, тішать око костюми княжих часів, чарують слух срібні перебори гусярів музичного училища ім. Л. Ревуцького. Під цей урочий гомін на сцені починається офіційна частина свята словом Віктора Тканка:

– Дозвольте щиро привітати вас із неординарною подією, яка відбувається сьогодні на древній Чернігово-Сіверській землі – із започаткуванням літературно-мистецького свята "Нетлінне "Слово".

"Слово..." Ця подія давно назріла.

Як вважають науковці, саме звідси пролунав заклик староруського поета до єднання Русі в геніальному "Слові о полку Ігоревім". Вдячні нащадки гідно вшанували пам'ять славних полководців, поставили пам'ятник Боянові на Замковій горі, Ярославні біля Спасько-Преображенського собору, князеві Ігору на центральній площі. Восени 1990 року було відкрито єдиний у всьому світі історико-культурний музей "Слова...", до складу якого увійшли 12 архітектурних пам'яток міста. Дивні почуття охоплюють тебе, коли доторкаєшся до будь-якої з цих пам'яток і всі вони варті того, щоб подібні почуття при зустрічі з ними переживали не лише земляки, а й всі небайдужі до історії люди. Незгасаючий інтерес до "Слова о полку Ігоревім" як до зачарованого знамення виправданий історично і логічно –

адже спочатку, як відомо, було Слово. Для кожного літератора ця метафора стала глибоким усвідомленням того, що рух життя і слова мають бути невід'ємними. Це переконливо довели у свій час Тарас Шевченко, Леся Українка, Іван Франко, Павло Тичина, Максим Рильський, Андрій Малишко. Сьогодні на поетичних читаннях біля пам'ятника Ярославні нові покоління літераторів

Того суботнього дня древній Новгород-Сіверський ще раз нагадав про свою минулу славу – коли був він княжим містом сіверян і на рівних змагався із першопрестольним Києвом, коли споряджав на битву з степовими кочівниками бойову дружину під орудою князя Ігоря. Той трагічний похід свого часу був оспіваний безіменним автором у славнозвісному "Слові о полку Ігоревім", яке дотепер викликає у всьому світі дискусії. І добре, що наші земляки-чернігівці не залишаються осторонь гострого літературно-мистецького свята "Нетлінне "Слово".

знову підтвердили, що естафета слов'янського слова в надійних руках. Корисним стало свято і для науковців. Обмін думками під час наукової конференції між дослідниками України, Білорусі, Росії дозволить збагатитися досвідом не лише в дослідженні видатної пам'ятки, а й часу, в якому вона творилася. Матимуть змогу проявити себе й майстри декоративно-ужиткового мистецтва, традиційних ремесел та народних промислів, художники, музиканти, співаки. Спільною роботою буде забезпечений подальший розвиток культурної спадщини. Тож бажаю всім гарного настрою, плідної роботи, творчої насаги.

Після відкриття свята виступили директор інституту археології Петро Толочко, який признався у великій любові до древнього Новгород-Сіверського, поет, редактор обласної газети "Гарт" Дмитро Іванов, що порівняв час Ігорового походу й нинішній період розбрату в Україні, підкреслив, що Чернігівщина дуже багата на юні таланти, передав вітання від поета-академіка Бориса Олійника та прочитав вірші.

Доки офіційна делегація ознайомлювалася з виставкою, на сцені відбувалося театралізоване дійство, виконане силами митців Чернігова. Саме в той час було презентовано й нашу земляцьку програму, яка стала ніби логічним продовженням уславлення "Слова о полку Ігоревім", показавши, що Сіверщина й нині народжує нових Боянів. Перед глядачами з'явилися обтяжені різними подарунками для лауреатів конкурсу "Поетичні струмочки Сіверського краю" заступник голови земляцтва Володимир Пушкар'єв, як завжди, підтягнутий та, незважаючи на спекотний день, вбраний у офіційний костюм, ініціатор та душа поетичного конкурсу Василь Тройна, члени журі Леонід Горлач, Станіслав Шевченко, організатор поїздки, заступник керівника Новгород-Сіверського земляцького відділення Ганна Харченко. В. Пушкар'єв зупинився на тому, що столичне земляцтво недавно відсвяткувало своє 15-річчя, що в ньому нараховується понад три тисячі членів. Далі він сказав:

– Конкурс, який ми проводили разом із освітянами області, вдався. Свої твори подали майже триста дітей різного віку практично з усіх куточків нашої малої батьківщини. Авторитетне журі на чолі з нашим головою земляцтва Віктором Ткаченком ретельно розглянуло всі подані твори. Були визначені переможці в трьох вікових категоріях: учні 1 – 3 класів, учні 4 – 7 класів та учні 8 – 11 класів. Ми видали альманах, у який увійшли вірші не лише дев'яти переможців, а й майстерно написані твори. Переможців же чекають і почесні грамоти, і диски з віршами Павла Тичини в записах народного артиста України Олександра Биструшкіна, і досить пристойні грошові премії. Не залишилися поза увагою й педагоги, які виховали таких талановитих дітей. Радіємо з того, що маємо на Сіверській землі стільки юних талантів, що буквально в кожному куточку області ростуть нові поети. А сьогодні на цьому значному святі маємо приємну нагоду вручити відповідні

нагороди переможцям, що й зробимо після виступів членів журі.

– Ми спільно зробили велику справу – нагадали світові, що наша Чернігівщина здатна народжувати нових творців слова, – наголосив Леонід Горлач.

– Я щасливий, що був членом журі такого цікавого конкурсу, – мовив Станіслав Шевченко. – Я відчув, що росте прекрасне покоління поетів, творців небесної музики. Звичайно, не всі такі талановиті, як Іван Баран, не всі стануть майстрами літератури, але

в кожного відчувається любов до України, до Чернігівщини. А те, що було в дитинстві, залишиться назавжди.

Василь Тройна процитував вірш про криницю однієї з учасниць конкурсу й повів далі:

– Так, як закликає авторка почистити джерело, щоб відродилася криниця, так треба відроджувати й слово, щоб воно жило й діяло. І ті дітки, що брали участь у конкурсі, так і зрозуміли своє завдання.

Василь Тройна оголосив переможців та вчителів, вихователів лауреатів і заходився

разом із Володимиром Пушкар'євим вручати нагороди. Гадаю, що ця подія назавжди запам'ятається тим учням і вчителям, які зуміли дістатися у такий відділений куточок області. І якщо дев'ятикласник із Чернігова Іван Баран почувався влучно в супроводі своєї матері, талановитого педагога Галини Василівни, бо вже сягнув достатньої зрілої майстерності, то дітки початкових класів тільки поводити збентежено очима довкола, чуючи схвальні оплески гурту людей. Так, то була символічна передача творчої естафети від легендарного Бояна до майбутніх майстрів слова. А якщо так, то нашому роду не буде переводу...

Згодом було коротке спілкування з заступником голови облдержадміністрації Віктором Тканком (до речі, активним ініціатором багатьох культурологічних проєктів, у тому числі й нашого поетичного конкурсу), начальником облуправління культури Сергієм Мойсеєнком, головою Новгород-Сіверської райради Володимиром Душиним, міським головою С. Пунтусом та іншими земляками. І вже коли наш мікроавтобус, люб'язно наданий Миколою Засульським, про якого було мовлено в батьківському місті багато добрих слів, долав довгу дорогу вертання, в самому квітучому княжому місті лунали пісні самодіяльних колективів – як гідне доповнення до великої програми свята, народженого не в наші часи, а ще в епоху Бояна.

Отже, наше слово буде вічним, бо воно корениться в народі.

Наш кор.

Фото Ольги СИРНОВСЬКОЇ та Миколи ТИЩЕНКА

С В Я Т О

Легідного і щедрого на сонячне тепло весняного дня людно було в Срібному. Веселі і привітні, дехто з квітами в руках, святково одягнені срібняни поспішали до районного будинку культури.

В СРІБНОМУ

Поспішали на зустріч із заслуженим артистом України Борисом Харитоновим, людиною, яку знає і любить вся Україна, людиною, якій поклоняються не тільки вдячні українці, а й шанувальники мистецтва далеко у світах.

Разом з Борисом Степановичем прибула на зустріч і група підтримки. Красиво співали Марина Канавець, наша землячка з Прилук, що працює у Міністерстві регіонального розвитку, та Руслана Лоцман – професійна українська співачка, учениця Ніни Матвієнко. Цікаво і хвилююче вів програму зустрічі телеведучий Микола Рудаков.

І ось на сцену виходить наш артист естради, театру і кіно, поет і драматург, заслужений артист України, до речі, наш земляк, бо народився і зростав в селищі Ладан сусіднього Прилуцького району, де глибоко шанують свого земляка, навіть одну з вулиць селища назвали його ім'ям, де створений благодійний "Фонд Харитонова".

Вийшов на сцену, і зала зірвалася бурхливими оплесками. Глядачі щиро вітали заслужену людину на своїй сцені, бо, признатися, нечасто бувають у нас подібні зустрічі.

Цікаво і хвилююче Борис Степанович розповідав про те, що в свій час закінчив Київський державний театральний інститут імені Карпенка-Карого, що працював у Київській філармонії, Укрконцерті, Національному театрі юного глядача, знявся більше як у 20 фільмах українських і російських кіностудій, в телесеріалах "День народження буржуя" та "Роксолана", знімався в малометражних ролях, вів цікаву телепередачу "Вечірня казка".

Крім того, пише вірші, пісні, п'єси, гумористичні доробки, з якими і виступив перед срібнянами, а ми йому щиро дякували, а ще проглянули телепрограму "Неформат" та відеофільм з ювілейного вечора Бориса Степановича Харитонова. Все це – за нього і про нього. Ні, таку цікаву, красиву і хвилюючу зустріч забути просто неможливо.

А по закінченні вдячні срібняни запросили на сцену всіх членів Чернігівського земляцтва в Києві, які прибули на цю незабутню зустріч. Серед них Петро Медвідь – заслужений журналіст України, в минулому полковник прикордонних військ; Дмитро Волох – академік, доктор ме-

дичних наук, професор, член ради земляцтва, наш корінний земляк, бо народився і зростав в селі Точеному. Зі сцени він прочитав свого вірша "Моя Срібнянщина" і своїм чудовим голосом заспівав, а зала зірвалася бурхливими оплесками і гордістю, що з землі срібнянської вийшли такі талановиті люди.

А ще ми щиро вдячні Миколі Поеті – члену Чернігівського земляцтва і також нашому земляку, бо народився і зростав в селі Гурбинці, а нині живе і працює в Києві першим заступником начальника Головного управління автотранспорти, телемеханіки та зв'язку Укрзалізниці. А знаходиться вільна хвилина – і мчить Микола Володимирович до рідного села, до життєдайної батьківської криниці, "бо тут часточка мене самого".

Приїждить, організовує, зустрічається, вручає, дякує... одним словом – невсипущої енергії ця людина. Ось і ця незабутня і цікава зустріч відбулася завдяки організаторським турботам Миколи Володимировича. І в рідне село Гурбинці помчав, щоб привезти земляків на свято.

А Павло Кривонос, керівник Прилуцького осередку Чернігівського земляцтва, виділив автобус для делегації.

Не лишилися осторонь від подій і наші активні земляки Анатолій Бобров, Сергій Кудін, Сергій Панкрат'єв, Олександр Нараєвський та інші.

Від імені вдячних глядачів – срібнян виступили і щиро дякували гостям голова райдержадміністрації Олег Влащенко та голова районної ради Григорій Голдовський, запрошували ще приїздити на мальовничу срібнянську землю.

– Приїдемо, неодмінно приїдемо! – щиро посміхавшись, мовив Борис Харитонов. І на добру згадку сфотографувалися срібняни поруч з заслуженим артистом України.

Спасибі за красиву і незабутню зустріч, за подароване вдячним срібнянам красиве свято!

Валентина ДЕНИСЕНКО
Фото Сергія КУДІНА

Зачарування світом

Що ми знаємо про наших земляків? Знаємо скоріше те, що відбите у службовому списку та у тих справах, які вони звершують задля своєї малої батьківщини і всієї України. Та, на жаль, дуже мало знаємо про їх душевні поривання, які неминуче кличуть до духовності. Це можна сказати і про Миколу Компанця – відомого державного діяча, великого патріота рідного села Смолин, котре завдяки йому переживає пору відродження. Цього ж разу хочеться віддати на суд читачів ще одну грань його душі – закоханість у фотомистецтво. Погляньмо на його тонко вихоплені із життєвого виру фототюди, вдивімося у обличчя звичайних собі людей, у предмети їх побуту – і відкриємо для себе шматочок сучасної України, яку так любить майстер.

На майдані коло церкви...

Портретом Павла Григоровича Тичини та рядком з його поезії "Живих вогнем своїм я грію..." зустрівач пісківський майдан 14 травня земляків та гостей. Буянна весняної зелені та квітів ніби підкреслювало вічну молодість поета.

Вшанувати пам'ять видатного земляка прибули делегції Чернігівської обласної державної адміністрації на чолі із заступником голови Віктором Тканком, Бобровицької районної державної адміністрації – в.о. голови Іваном Захарченком, Бобровицького регіонального відділення Чернігівського у м. Києві земляцтва у складі Надії Голоти, Дмитра Головка, Івана Сидоренка, Івана Марченка, Наталки Поклад, Катерини Сенько, Ніжинського, Носівського, Козелецького, Борзнянського районів, сільських рад.

В програмі урочистої частини були вітальне слово представників обласної та районної влади, відвідання музеїв П.Г.Тичини та історії с. Пісок, спільна молитва в церкві, покладання квітів до пам'ятника та на могили бать-

ків поета, ознайомлення з експозицією виставки. Веселково вигравали на сонці вироби майстрів українських ремесел.

Художники розгорнули виставку картин, які вражали досконалістю виконання, різьбярі – демонстрували унікальні вироби ручної роботи з різних порід деревини, вишивальниці зачарували присутніх мистецтвом вишивки, гончарі – пропонували вироби з глини, пекарі запрошували скуштувати запашні булочки. Поряд з досвідченими майстрами демонстрували своє мистецтво і початківці.

Глядацький зал просто неба не міг вмістити всіх бажаючих послухати виступи професійних артистів з обласної філармонії, які з особливим натхненням виконували пісні, кружляли в запальних українських танках.

По завершенню концерту ось уже 10-й рік поспіль відбулось нагородження переможців творчого конкурсу ім. П.Г. Тичини "Добридень тобі, Україно моя!". Члени земляцтва Д.Головка, Надія Голота, І.Сидоренко разом з грамотами та відзнаками кожному переможцю конкурсу вручили грошову премію від голови Бобровицького регіонального відділення А.Пінчука.

Атмосфера урочистого дійства зусиллями багатьох людей перетворилась на свято відкритого серця, яким був наділений П.Г. Тичина.

Надія ГОЛОТА

Молитва до матері

В Україні в 1999 році з ініціативи славетної жінки, поетеси, лауреата премії імені Б.Хмельницького, заслуженого працівника культури України, автора 100 пісень творів, члена правління МГО "Земляцтво Придніпров'я", Національної Ради жінок України Зої Ружин було засноване Всеукраїнське громадське об'єднання "Поступ жінок-мироносиць".

Цього року світ відзначив День Матері. Материнство – одна з найбільших цінностей людського життя. Мати дає дитині життя, що саме по собі вже є таємницею буття, передає дитині свою безмежну любов, з якою ніщо не може зрівнятися. Материнська ласка – це вищий прояв любові, і Бог волів, щоб таємниця материнства поєдналась з таємницею спасіння. Якби не було Діви Марії, то не було б і спасіння. "Богоматір була тим єдиним джерелом, що в нього Бог вселився істотою своєю", – так окреслив роль Богородиці святий Ігнатій. Ми віримо в це Диво Господне!

Ідея Бога, що виникає в нашій душі, є особливим станом. Вона притаманна нашому внутрішньому духовному життю і серцю.

З думою про це й зібралися у святій Києво-Печерській Лаврі представниці прекрасної половини людства, вихідці з нашої Сіверщини а серед них і Тетяна Літошко, та інших регіонів України. Душею цього святого дійства була народна артистка України Раїса Недашківська.

Ольга МИСНИК,
член ВГО "Поступ жінок-мироносиць"

Вертання

хутора Точеного

Вчервні минулого року колишні мешканці вже майже неіснуючого хутора Точеного, унікальність якого в тому, що він один видав «на-гора» академіків, професорів та науковців більше, ніж будь-який столичний район, на своєму зібранні вирішили відродити рідні пенати, зробити п'яте червня Днем хутора Точеного і щорічно цієї дати збиратися на рідній вулиці, по якій колись здійснювали куряву босими ногами, під тими, значно дорослішими крилатими деревами, на які, здається, ще зовсім недавно лазили дерти сорочі гнізда.

І ось в суботу нинішнього п'ятого червня один з найповажніших хуторян, дійсний член Міжнародної академії інформатизації, професор, завідувач кафедри Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, доктор медичних наук і дійсний член нашого земляцтва Дмитро Степанович Волох у земляцькому супроводі поспішав на своє чи не найбажаніше за останні роки randevu, на гостину до свого дитинства.

Дорогою до рідного обійстя, Дмитро Степанович радів немов дитина. Радів і погожій днині, і рясно засіяним полям обіч впорядкованої асфальтівки, а ще, проїжджаючи повз населені пункти, не забував влаштовувати екзамен із земляцтвознавства:

- Ладин! Хто народився тут?
- Борис Харитонов!
- Журавка?
- Володимир Желіба.
- Озеряни?
- Олександр Скарп!
- Гнідинці?
- Олександр Шокало!
- Горобіївка?
- Ну, це відомо геть усім. Звідси Волох у велике життя пішов.

З кожним кілометром дороги до рідних пенатів настрої у Дмитра Степановича все світлішали, а в голові, немов весняні бджоли, роїлися все нові і нові яскраві метафори й епітети, веселі каламбури, а з давнини дитячих років світлими споминами приходили вже призабуті місцеві говірки, анекдоти і все це моментально трансформувалося у поезію, де ямб переплітався з хореем і їх такі справді важко було розрізнити.

Хутір Точений зустрів свого видатного земляка запальною музикою, запашиним караваном і промовистим гаслом: на великому аркуші розмальованого ватману чиеюсь вправною рукою було виведено: «Здрастуй, рідний хутір!»

До Дмитра Степановича одразу ж кинулися і місцеве керівництво, і колишні однокласники, що роз'їхалися по усіх усю-

ЗДРАСТУЙ, РІДНИЙ ХУТІР

*Знову тепле літо виграє на струнах
І на теплій хвилі швидко лине час.
– Здрастуй, рідний хутір, край*

*моєї юності,
Ти сьогодні знову зустрічаєш нас.
Ми ще раз збиралися, щоб усе згадати,
Розділити радощі і твої жалі.
І тому низенько, так, як вчили мати,
Я вклоняюсь рідній, дорогій землі.
Тут для всіх нас доля слалася*

*хрещато
Між полів широких в споришах густих.
Чаром перелита, росами умита
І моя стежина пролягла між них.
Я до неї спогадом радісним торкнуся
І вклонюся ще раз батьківській землі.
Тут матусі ласка, тут дитинства казка
І найкращі в світі спогади мої.
Хліборобська мудрість прадіда і діда,
Тут моє коріння, тут моє гілля,
Всі стежки й дороги, і поля безкраї,
І весела пісня, й щебет солов'я.
І тому сьогодні, у святкову днину
Хочеться з любов'ю мовити слова:
– Хай життя дарує радощі й надії,
Хай квітне сонячно рідна сторона.*

Валентина ЛИТКА

А тим часом на імprovізовану трибуну піднявся голова райдержадміністрації Олег Власенко. Він запевнив хуторян усіх наявних поколінь, що він особисто разом з такими, як вони, патріотами, зробить усе від нього можливе, аби назва хутора Точеного не зникла з мапи України. Він добре пам'ятає: коли приймав господарство району і об'їздив усі великі і маленькі села, то найтепліше його приймали саме тут, оті четверо людей, котрі залишилися в хуторі. А коли Олег Дмитрович ще й заспівав «Рідну матір», то підкорив серця хуторян назавжди.

Виконавчий директор товариства «Батьківщина» Микола Михайлович Дмитренко запевнив присутніх, що коли б вони не приїхали до рідної домівки, тут їх зустрічатимуть так само тепло і щиро, як сьогодні.

З хвилюючою промовою до всіх присутніх звернувся Дмитро Степанович Волох. Він зробив коротенький екскурс в минуле рідного краю, нагадав про його забуті економічні можливості і про те, які багаті врожаї гречки давали тутешні поля і закликав усіх колишніх хуторян відродити рідну місцевість, аби на її вулицях знову лунали дівочі пісні і дитячий сміх. А на прощання поважний діяч медицини прочитав кілька своїх ліричних віршів, чим викликав зливу аплодисментів і щирі сльози на очах земляків.

Чимало теплих слів на адресу хутора і хуторян сказала й голова Варвинської селищної ради, яка також пообіцяла сприяти відродженню хутора. Пообіцяв не лишатися осторонь і колишній хуторян народний депутат України Микола Олексійович Лещенко.

Свої вірші, присвячені рідному хутору, прочитала місцева поетка Валентина Литка.

У чудовому виконанні наймолодшої хуторяночки шестирічної Настуні Небрат прозвучала пісня, присвячена малій батьківщині її батьків – хутору Точеному.

Своїми чарівними голосами тішили присутніх і дівчата з районного народного жіночого ансамблю «Віночок».

Пісні, танці, щирі розмови і колективні обіцянки усім гуртом стрілися наступного року лунали до пізнього вечора.

Дмитро Степанович встигав усюди. Бо скрізь його запрошували, чекали, пригостили, просили заспівати «як колись». Але, незважаючи на такий щільний графік святкових заходів, він встиг побувати і на тому місці, де ще недавно стояла батьківська хата і вклонитися могили батьків. І, звісно, завітати на гостину з шашликами до свого родича, найстарішого мешканця Точеного, який і нині не зраджує рідну місцинку, до Івана Ульяновича Волоха.

Прощаючись молодший Волох сказав: «До побачення, рідний хутір, вір, ми тебе відродимо!»

Валентин АВДЄЄНКО

Земляцтва України – рідній столиці!

Починаючи з десятої години, якраз представники цих осередків разом із виконавчим директором Тетяною Літошко, секретарем-референтом Олією Ясинською та представниками коропчан Миколою Вареником, ічнянців Іваном Майданом та козельчан Євгеном Михайленком впорядкували намет нашого земляцтва. Віктор Ткаченко усіх привітав із святом. Загалом цього дня як біля намету, так і по всій території можна було зустріти багато активістів та керівників осередків чернігівців. Гості та кияни, підходячи до намету Чернігівського земляцтва, мали можливість не лише ознайомитися з виданнями земляцтва і земляків, а й одержати на згадку примірник часопису "Отчий поріг" та туристичні буклети про рідну Чернігівщину. Нинішнє свято відвідали представники майже всіх районних осередків земляцтва. Зокрема, бобровиччан представляли Надія Голота, Тетяна Літошко та Іван Сидоренко, варвинчан Володимир Желіба, гор

роднянців Петро Назимко, Михайло Твердий із донькою Любою, ічнянців Микола Борщ із дружиною Ніною, коропчан Анатолій Карацюба, Сергій Ковтун, ніжинців Людмила та Марина Борис, В'ячеслав та Світлана Кательницькі, Анатолій Ярош, носівчан Петро Медвідь та Віктор Черненко, сеченівців Олександр Нараєвський та Сергій Панкрат'єв, сосничан Олексій та Галина Ореховичі, срібнянців Дмитро Волох, ріпкинців Володимир Коваленко, Надія Мурашко та Анатолій Буленок, новгород-сіверців Галина Кокта та багато інших. Всі земляки залишилися із піднесеним та святковим

настроєм і отримали заряд на весь день.

Окрім цього, на великій сцені, змонтованій на майдані, того дня звучало багато мелодій, притаманних саме тому чи іншому регіону України. Виступали творчі колективи, майстри мистецтв, дитячі художні гурти, аматори, які презентували культурно-мистецькі особливості різ-

них етнічних зон України. Від кожного земляцтва виступив один представник. Зачарував всіх глядачів своїми мелодіями і представник рідної Чернігівщини лауреат всіляких конкурсів дитячий ансамбль хлопчиків-ксилофоністів "Поліські дзвіночки". А біля земляцького намету всіх розважав мелодіями на власноручно зробленій трембіті наш земляк

державної адміністрації Олександр Мазурчак привітав усіх із святом і наголосив:

– Вже стало традиційним відкривати в рамках дня Києва фестиваль земляцтв. Сьогодні на цій сцені зібралися керівники земляцтв областей України та автономної республіки Крим, які живуть у місті Києві і ніколи не поривали зв'язок із рідною малою батьківщиною. Саме їх зусиллями підтримуються стосунки із регіонами, проводяться акції, що дають можливість займатися культурою, освітою, туризмом, питаннями укріплення зв'язків у галузі бізнесу. Хочу від імені голови Київської державної адміністрації Олександра Попова та від себе особисто щиро привітати всіх керівників земляцтв, всіх жителів і гостей Києва. Зичу усім щастя, здоров'я, процвітання і щоб

людина-оркестр Михайло Твердий.

В рамках дня земляцтв на сцені відбулося представлення керівників всіх земляцтв України. Перший заступник голови Київської міської

надалі кріпили зв'язки між столицею та регіонами.

Після виступу Олександр Мазурчак від усіх земляцтв України було вручено каравай і запрошено усіх керівників відвідати експозиції та намети земляцтв.

Леонід РУСИЧ
Фото автора

СЯЙВО ЗОЛОТОЇ МЕДАЛІ

Козелець може пишатися гімназією №1. Колектив очолює заслужений вчитель України Олексій Олександрович Михайличенко.

До речі, саме він в кінці минулого року здобув золото за розвиток національної науки.

Європейську нагороду своєму вчителю привезли учні з Естонії. Туди вони їздили в межах спеціальної програми. Розповідають: вразили європейців рівнем української сільської освіти.

Взагалі, такі поїздки закордон відбуваються вже не перший рік. Іноземні делегації також відвідували навчальні заклади Козелецького району.

Дружба педагогічних колективів Козелецького району та Естонії була започаткована шість років тому підписанням угоди про співпрацю між Козелецькою гімназією №1 та гімназією м. Сауе.

Тож за активну діяльність на терені міжнародної співпраці на освітній ниві Олексія Олександровича Михайличенка нагороджено медаллю першого класу "Великий золотий дукат" імені Бенгта Готтфріда Форселіуса.

Цією медаллю нашого земляка нагородило Естонське педагогічне товариство імені Бенгта Готтфріда Форселіуса за поданням педагогічного колективу гімназії м. Сауе, очолюваного директором Яном Палуметсом, та за погодженням з Міністерством освіти Естонії.

Першим лауреатом королівської медалі став у 1992 році шведський король Карл XVI, а другим – Президент Естонської Республіки Арнольд Руйтель у 1993 році.

Руслана ГАВРИЛЮК

СТУДІЇ "ПАРОСТКИ"

Апочаток був у 2001 році, коли вчителька української мови та літератури Наталія Миколаївна Приліпко зібрала обдаровану юнь, небайдужу до рідного слова, згуртувала, окреслила шлях до поезії і прози.

Свято розпочалося презентацією діяльності від 2001 до 2011 року, а також виставкою творчих учнівських робіт. Поважні гості отримали багато досить цікавої змістовної інформації. Є про що звітувати, адже літстудійці неодноразові призери й переможці багатьох обласних і всеукраїнських конкурсів.

Досить плідним для студії був і 2010 рік, коли за зайняте друге місце було нагороджено Анну Шинкаренку на обласному етапі Міжнародного конкурсу знавців рідної мови ім. П.Яцика та за друге місце в літературному конкурсі "Минуле заради майбутнього" Вікторію Стельмах. Того ж року диплом лауреата на Всеукраїнському рівні виборола Юлія Дідовець у конкурсі "Я і мої права".

А вже цього року є не тільки призери, а й переможець конкурсу "Хай весь світ дивують діти неньки України" О.Приліпко. Він же зайняв перше місце на всеукраїнському огляді-конкурсі творів на тему "Моя мама – найкраща". А Катерина Кравченко стала не тільки лауреатом журналістського конкурсу "Твій погляд", а й позаштатним кореспондентом журналу "Однокласник". Друге місце на обласному етапі всеукраїнського конкурсу "Посміхнись майбутньому" посіла Катерина Приліпко.

Крім творчих мовно-літературних конкурсів, літстудійці є дійсними членами Чернігівського обласного відділення МАН. Вікторія Стельмах вже другий рік поспіль виборює почесні I і II місця на обласному рівні. Літстудійці займаються й проектно-пошуковою роботою. Цьогоріч вони вдало захистили проект на обласному семінарі вчителів української

мови на тему "Шевченко й Козелеччина", який відбувся у стінах гімназії.

Свій перший ювілей відзначила літературна студія обдарованої учнівської молоді "Паростки", яка успішно працює в стінах Козелецької гімназії.

Слід відзначити, що твори літстудійців постійно друкуються на сторінках періодичних видань. Їх можна зустріти в журналах "Однокласник", "Шкільний журнал", "Справи сімейні", "УМЛ в школах, ліцеях

і гімназіях", газетах "Гарт", "Деснянська правда", "Отчий поріг", "Освіта України". Лише за 2009–2010 роки було надруковано 59 робіт.

Тому, безумовно, така подія стала значимою не тільки для учнів гімназії, а й для всього району та області. В цей день до гімназії прибуло багато відомих людей: поет, лауреат Державної премії України ім. Т.Шевченка, головний редактор газети "Гарт" Д.Іванов, перший заступник голови райдержадміністрації В.Петров, депутат Чернігівської обласної ради Н.Міклухо-Маклай, голова правління Міжнародної Федерації жінок "За мир в усьому світі" Т.Коцеба, завіділом Міністерства освіти і науки України по роботі з обдарованою молоддю Л.Корецька, заступник головного редактора "Справи сімейні" Л.Грабовенко, завідувачий відділом прози та поезії журналу "Дніпро" Р.Романюк, генеральний директор Чернігівської обласної Держтелерадіокомпанії А.Тютюнник, журналісти Н.Лугина, І.Соловей.

Після презентації вручили хліб-сіль Дмитру Іванову, який подякував за гостинність, тепло відгукнувся про дитячу творчість, прочитав вірші та подарував власну книгу на згадку.

Далі виступили літстудійці Маргарита Литовченко, Юлія Гламазда, Юлія Дідовець, Катерина Кравченко, Оксана Моргунець та Катерина Приліпко, які прочитали свої твори. Не обійшлося свято без нагородження. За активну участь у конкурсі "Поетичні струмочки Сіверського краю" почесні грамоти отримали Христіна Барінова, Юлія Дідовець, Катерина Приліпко, Оксана Моргунець та Анастасія Колесникова.

І. СОЛОВЕЙ

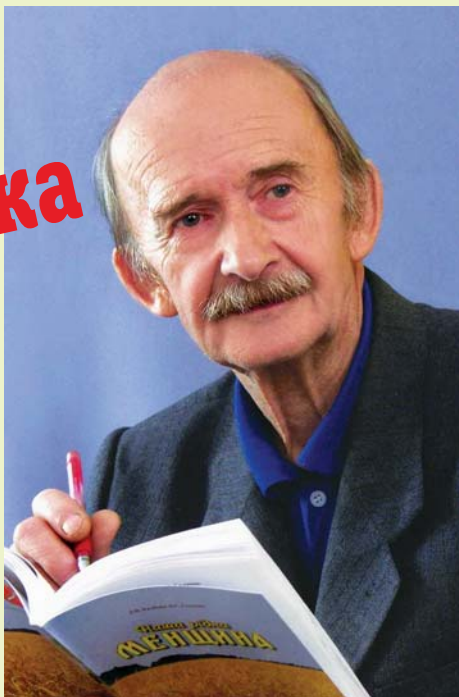
-Вельмишановний ювіляре. Геніальний французький письменник Антуан Де-Сент Екзюпері зауважував, що витoki кожного творця закладаються у юні роки. Які витoki Вашої творчості?

– У 60-их роках минулого століття я працював на Менщині у Макошинській середній загальноосвітній школі старшим піонервожатим, а душа рвалася в Київ. До речі, як старший піонервожатий я приймав до піонерської організації автора інтерв'ю – журналіста Віталія Матяша, який тоді був учнем п'ятого класу. У сьомому чи восьмому класі на зароблені гроші на літніх канікулах учнів повезли на екскурсію у Київ. Уперше побачивши столицю України, я не міг і слова зронити від подиву й захоплення. З того часу й захворів древнім градом...

ТВОРЧІ ОБРІЇ письменника

26 травня 2011 року відомому українському письменнику, активісту Менського відділення Чернігівського земляцтва у Києві, члену Всеукраїнського об'єднання ветеранів **Анатолію Соломку** виповнилося 75 років.

З цього приводу член Менського відділення Чернігівського земляцтва у Києві, Перший заступник Голови Всеукраїнського об'єднання ветеранів, журналіст **Віталій Матяш** взяв інтерв'ю у відомого українського письменника.

Зрештою, звільнився з посади старшого піонервожатого й гайнув у Київ. Обійшов деякі редакції газет і журналів, проте на роботу мене не брали. Рвонув у "Київметробуд" (1960 рік, саме прокладали метро), на заводи, комбінати. У відділі кадрів глянуть у "Трудову", я там старший піонервожатий, кореспондент районки, учитель і... вибачте. Тоді випадково зустрів земляка з Мени, він і допоміг працевлаштуватися вантажником у будівельне управління "Київміськбуду-4". Тож я працював вантажником й паралельно студював історію у Київському державному університеті ім. Тараса Шевченка, куди незабаром поступив. Захистивши диплом, десять років працював учителем історії у середніх школах столиці України, опісля перейшов у школу робітничої молоді №46 й дописував до газет. Трохи пізніше працював у видавництві "Радянський письменник", у видавництві "Київська правда". Разом із незабутнім Борисом Іваненком працював у Держтелерадіо України.

– **Пане Анатолію. Хто із українських письменників справив на Вас найбільше враження? Читачам було б цікаво дізнатися про Ваші перші літературні спроби.**

– Якось у 70-х роках я прогулювався у Голосіївському парку. І там у чарівному куточку, в яблуневому садку побачив акуратний, невеликий двоповерховий будиночок. Прочинив хвірточку і увійшов у двір. Боже! Це ж музей імені Максима Рильського! І він увесь у квітах: жоржини, чорнобривці, бузок, ромен, волошки... Та найбільше троянд, які господар будиночку полюбляв над усе. І в кожній кімнаті оселі – у вітальні, кабінеті, спальні спочивають, стоять у вазонах квіти.

Я з хвилюванням переступив поріг помешкання Поета. І сам не зміг зрозуміти – чому так зненацька розхвилювався. Поз-

найомився з директором музею, сином Максима Тадейовича Богданом Максимовичем. І зачастив тоді до музею, директор розповідав мені про свого батька, вивів голосівськими лісовими стежками, по яких ходив Поет. Тож з розповідей склалася стаття, але перед написанням її сидів у архівах літератури і перчитував все про М.Рильського. Тодішній працівник архіву Сергій Гальченко допомагав мені. Коли написав, Богдан Максимович порадив віднести у "Робітничу газету" Леоніду Корневичу, його приятелю. Прочитавши, Леонід Гнатович сказав: "Це не для газети, скоріше для журналу". І сам відніс статтю до журналу "Україна", до В. Юхимовича. У 139 номері журналу "Україна" за 1972 рік вийшло моє оповідання про життя і творчість М.Рильського під назвою "Не забудьте полити квіти". То був мій

перший художній твір! Тож задумав написати новели про видатних і знаних митців. Відвідував музеї Т.Шевченка, Л.Українки, П.Тичини та інших майстрів рідного слова. Пізніше познайомився з Варварою Олександрівною, дружиною Остапа Вишні, дружиною Малишка, сином Оксани Петрусенко Олександром, онукою Миколи Лисенка Радою Остапівною, правнуком кобзаря з Волосківців (Менщина) Терешком Пархоменком та ін.

Опісля "збив" повість "Не забудьте полити квіти" і в 1988 році видрукував. Далі видрукував повість "Корсетна майстерня пані Марії", збірки повістей і оповідань "Глочка калини червоної", "Червона троянда кохання", роман "Крутозлам", повість "Смерть шакалів" та інші.

– **А скільки Ваших книжок побачило світ за роки незалежного розвитку України?**

– Ви що, друже Віталію! Надворі ж, образно кажучи, "темна ніч" для української культури й літератури! За роки незалежності я лише у періодиці дещо видрукував.

– **А до благодійників чи спонсорів зверталися?**

– Минулого року співробітники секретаріату Всеукраїнського об'єднання ветеранів допомогли мені ксерокопіювати близько п'ятдесяти копій оригінальних листів до потенційних спонсорів – потужних українських промислових та аграрних підприємств. Отже, протягом цілого року я надсилав листи до власників чи керівників таких підприємств і...не отримав жодної позитивної відповіді. Щоправда, відізвався один заможний "землячок". Потелефонував та ще й вилаяв мене, розкричався: "Що я вам, дійна королева?". Але то таке...Про видання книжок і не мріяв, хоча щороку міг би видавати по книжці обсягом у 20–25 друкованих аркушів. Кілька разів у хвилини відчаю клявся більше не писати, але, мабуть, горбатого могила виправить. Тим паче, що я давно переконався: найшасливішим буваю у ті хвилини, коли схиляюся над чистим аркушем паперу за робочим столом. І це щастя не можуть замінити ніякі матеріальні блага на землі...

– **І все ж, хотілося б дізнатися, шановний Анатолію Михайловичу, про вже завершені Вами масштабні творчі проекти й, звичайно ж, про творчі плани на майбутнє.**

– Завершив великий історичний роман "Перстень єзуїта" про національно-визвольну боротьбу українства у XVII столітті. Нині працюю над новим романом про історичні події, що відбувалися на Чернігівщині протягом XII–XV століть. Кожен прожитий день Анатолія Соломки приносить нові радості і печалі, удачі і проблеми. А сьогодні, як і вчора – позавчора, мій друг і земляк розкладає на столі стосик чистих аркушів і схиляється над ними. Письменник пише новий роман, щоб по закінченню його покласти у шухлядку книжкової шафи...

Віталій МАТЯШ

Іскри родинного вогнища

у Будинку письменників України відбулась презентація нової книжки віршів поета Станіслава Шевченка "Під сузір'ям Пасіки" (видавництво "Українська ідея", 2011).

Збірка майстерно оздоблена самотутніми гравюрами народного художника України Миколи Стратілата, який оформив і обкладинку видання.

Висловлена щира подяка керівнику Ічнянського осередку товариства "Чернігівське земляцтво" в Києві Миколі Воцевському, адже він посприяв, щоб ця поетична збірка прийшла до читача.

Книжку завершує післямова письменниці Надії Степули "Цілюще світло поезії". Вже сама назва статті говорить про позитивну енергію вміщених поезій.

Тож на творчу зустріч із Станіславом Шевченком до Будинку, незважаючи на літню спеку і час відпусток, прибуло багато шанувальників поезії: колеги-письменники, журналісти, артисти, співаки, музиканти, художники, давні друзі та ін.

Вечір відкрив поет і драматург, директор Будинку письменників України Валерій Герасимчук. Він, зокрема, сказав: "Його поезія вирізняється голосом, стилем, світобаченням, ніжною аурою і громадянською позицією". Валерій Герасимчук згадав першу поетичну збірку С.Шевченка "Середина ріки" (1986), зауваживши, що в колишній радянській системі зелене світло було тим, хто оспівував цю систему. Інша ситуація була з поезією С. Шевченка.

Керівник Ічнянського осередку Чернігівського земляцтва Микола Воцевський у своєму виступі згадав книжку Станіслава Маринчика "Сузір'я талантів" про визначних у царині творчості людей Ічнянщини, назвав багатьох із них, додавши, що до цієї книжки ввійшов і нарис про життя та творчість С. Шевченка. І в новій книжці С. Шевченка, як він сказав, "відчувається глибина українська душа і любов до рідної Батьківщини... талант багатогранний, внутрішня культура".

У обговоренні також взяли участь письменники Ніна Гнатюк, Тетяна Майданович, Надія Данилевська, Олексій Микитенко, Володимир Корнійчук, Всеволод Ткаченко, науковець і перекладач Сергій Лучканин, головний редактор журналу "Ренесанс" Віктор Шлапак, головний редактор київської польської газети "Дзеннік Кійовскі" Станіслав Пантелих, голова польського культурно-освітнього товариства імені Адама Міц-

кевича Ірена Гільова, народні художники України Микола Стратілат, Леонід Андрієвський, Петро Печорний та ін.

Пісні на поезії С. Шевченка виконала Наталя Бучель, а також прозвучали пісні на його переклади творів Чеслава Мілоша і Кароля Войтили, покладені на музику молодим композитором і співаком Василем Білоцерківським. Барвистим акор-

дом творчого вечора став виступ гості зі Львова, однієї з учасниць гурту "Червона калина", бандуристки Ірини Назарчук.

І хоча багато звучало хороших слів про автора, але найяскравіше творчу особистість поета представили його вірші у виконанні заслуженого артиста України Василя Обручова, заслуженого діяча мистецтв України Василя Довжика, поетеси і співачки, лауреата міжнародних конкурсів Лесі Чарівної, яка виконала і власні пісні.

Свого земляка привітали з творчим успіхом виконавчий директор "Чернігівського земляцтва" в Києві Тетяна Літошко, голова Чорнобильського осередку Олексій Павленко, народна артистка України Валентина Пархоменко, науковець, професор Ольга Мисник, Ірина Тарновська (із славного роду меценатів Тарновських), член-кореспондент Інституту механіки НАН України Микола Шульга та ін.

У збірці "Під сузір'ям Пасіки" є розділ "Іскри родинного вогнища", присвячений рідній землі, малій батьківщині, яка народила поета, дала йому життєву силу і снагу серця. Там є такі рядки:

**Сяйво зірок над селом не зрівняти,
З тими, що світять у небі міським.
Стіни побілені рідної хати
Серцю дорожчі, ніж в Києві дім.**

Зрозуміло, батьківська хата найдорожча, бо в ній спогади про найдорожчих людей, в ній плекаються найсокровенніші мрії.

І звідти справді краще видніється автору дивовижне сузір'я Малої Ведмедиці, або, як в народі його ще називають "сузір'я Пасіки", яке разом із родинною пасікою дитинства і подарувало поетові натхнення.

Світлана СВИРИДКО

Творіння людей великого природного обдарування й самовідданої подвижницької праці належать усьому людству і в той же час викликають особливу гордість, якщо ті люди є чи українці за походженням, чи життям і творчістю тісно пов'язані з Україною.

АКТУАЛЬНЕ МИНУЛЕ

Історія засвідчує, що таких творців є чимало в образотворчому мистецтві, згадаймо бодай давньоруського живописця і золотаря киянина Алімпія (Олімпія), художників Володимира Боровиковського, Дмитра Левицького, Антона Лосенка, Тараса Шевченка, Івана Айвазовського, Архипа Куїнджі (Шаловала), Іллію Рєпіна, Миколу Ярошенка, скульптора Івана Мартоса і багатьох інших, зокре́ма й Миколу Ге.

Із 63-х прожитих літ (1831–1894) тридцять п'ять років Микола Миколайович пов'язані з Україною. Уже через кілька років після його народження в місті Воронежі батько, відставний офіцер, переїхав до Києва, а потім у село Подільської губернії, де й пройшли перші дитячі роки майбутнього художника. Після шести літ навчання в 1-й Київській гімназії в 1847 році він поступив до Київського університету на математичний факультет, потім продовжив навчання в Петербурзькому університеті, а з 1850 по 1857 рік навчався в тамтешній Академії художеств по класу живопису. За свою роботу "Саул у Аендорської чарівниці" отримав велику золоту медаль та право закордонного пансіонерства.

Микола Ге побував тоді в Німеччині, Франції, Швейцарії, Італії, працював там, цікавився історією, євангельською тематикою. Особливий успіх мала його картина "Тайна вечере" (1863 рік), за яку митець був обраний дійсним членом Петербурзької Академії художеств. Повернувшись із-за кордону, жив у Петербурзі, а 1878 року поселився в хуторі Іванівському на Чернігівщині.

Увагу художника привертала українська природа та люди цього краю. Ним створені полотна "Дівчина-українка", "Хлопчик-українець", "Старий селянин", пейзажі "Світанок", "Хутір Іванівський", "Сутінки України", портрети Є. Забіли, М. Костомарова та інш. Разом з кількома художниками організував виставку-продаж картин, а зібрані кошти було передано на спорудження пам'ятника Миколі Гоголю в місті Ніжині, який був споруджений у 1881 році, а його автор, уродженець села Монастирище на Чернігівщині, скульптор, академік Ізабелло (Забіла) Пармен Петрович.

На хуторі до Миколи Миколайовича приїздили художник Ілля Рєпін, письменник Лев Толстой (М. Ге виконав один із найкращих його портретів), збирач творів російських художників і засновник всесвітньовідомої картинної галереї Павло Третьяков. У художника він придбав для галереї картину історичної тематики "Петро I допитує царевича Олексія Петровича в Петергофі", яка з успіхом експонувалася на виставці творів ху-

дожників-передвижників, що утверджували в мистецтві ідейність, народність, національну своєрідність, виховували народ. М. Ге був серед засновників і учасників тих виставок.

В останні роки життя творчість художника була зосереджена переважно на міфологічній, біблійській тематиці. Ним написані картини "Іуда", "Се чоловік", "Вихід Христа з учнями в Гетсиманський сад", "Що є істина?", "Совість", "Суд синедриону", "Голгофа", "Розп'яття" та інші. Але й у творах релігійної тематики митець розкриває глибокі моральні та соціальні проблеми.

Образи його картин сповнені глибокого внутрішнього життя, в них передається складний психологічний, духовний світ. В образі Христа втілені великі людські страждання у світі несправедливості й насильства.

Аналізуючи твір "Тайна вечере", письменник М. Салтиков-Шчедрін у конфлікті Христа й Іуди вбачав зіткнення Добра і Зла, роздумував про трагічну долю багатьох демократів у боротьбі проти самодержавства.

Сам Микола Ге в творах скульптора П. Забіли, художника М. Мурашка, як і у власному "Автопортреті", постає як людина великої духовної сили, натура значимої сутності, мислитель із проникливим поглядом на світ.

Неповторний художник Микола Ге відійшов у вічність 1 (13) червня 1894 року і упокоївся в українському селі, нині це Шевченкове Бахмацького району. В 1981 році до 150-річчя від дня народження на його могилі споруджено пам'ятник із величним портретним зображенням. Донедавна у фойє місцевого Будинку культури експонувалася виставка, що розповідала про життя і творчість видатного митця. Як стало відомо, в Ічні вирішили організувати повноцінний музей Миколи Ге, що тільки додає авторитету землякам.

Поза тим, не так давно до 180-річчя від дня народження майстра в Українському Фонді культури відбувся вечір пам'яті митця, який організував разом із своїми колегами поет Михайло Шевченко. На жаль, на цьому заході було мало художників та мистецтвознавців. Не було належної уваги й з боку державних установ Чернігівщини. Хоч на вечорі йшлося про те, що творчість митця має ширше пропагуватися, бо написані ним картини, їх гуманістичний зміст, актуальні й сьогодні, бо ще живуть на світі несправедливість і зло, терплять знущання праведники, не перевелися Іуди і владарі типу Понтія Пилата, які, вчинивши несправедливі дії, "умивають руки".

Тож пам'ятаймо ім'я мудрого творця і використовуймо його мистецький спадок для утвердження справедливості й добра.

Дмитро ЯНКО

ТОЙ ЧОРНИЙ ДЕНЬ

Хто не пам'ятає свого минулого, той не гідний майбутнього...

Це стає особливо зрозумілим тоді, коли збираються докупити ветерани, аби ще раз нагадати суспільству про те, що й вони колись несли тягар випробувань на молодих плечах, що й вони не пішли в глухий запас. Так було і 22 червня, у той день, коли сімдесят років тому почалася найстрашніша в історії людства Велика Вітчизняна війна.

Цього разу невелику групу ветеранів та афганців узяв під своє крило голова профспілки "Київметробуду" і взагалі чудовий земляк-коропчанин Володимир Жиж-

святки років потому моя незабутня Анюта, з якою прожив 64 роки. Тому кажу й про великий подвиг наших фронтових подруг.

— Я душею завжди в земляцтві, —

ВETERАНСЬКА МІЦЬ

Ветеран ступив на ескалатор. Важко йшов, неначе навмання. Був озброєний не автоматом — Костуром, що ноги підміння. Вихопилась жіночка-службовка: — Може, допомогти вам, дідуган? Усміхнувся. — А нащо ж підготовка, Марш-кидки у вранішній туман? І пішов, а серце юне наче: Форсував Дніпро. Не падав ниць! Здивувалась жінка: що то значить, Що то значить ветеранська міць!

Валентин КЕЙБІС

кун. В розкішному залі було прохолодно і комфортно, а на столах, дякуючи турботливим рукам Тетяни Літошко, Надії Сорокопуд та Юлії Ясинської, було на чому зупинити погляд.

Відкрив зустріч завжди енергійний улюбленець афганців Сергій Кудін і надав перше слово керівникові ветеранського об'єднання Миколі Купченку.

— Війна — це страшна справа, — з непідробним хвилюванням почав згадувати Микола Данилович. — Ми були молодими, думали розбити фашистів одним ударом, як нам говорили. А довелося воювати чотири роки. Як ті ноги витримали, ходячи по всій Європі. Добре, що була зі мною і під кінець війни, і де-

признався Володимир Жижкун, — і тому радий бачити ветеранів сьогодні в метробудівському домі. Я з покоління по-

воєнного, але мої діди були справжніми воїнами — один загинув, другий брав з боєм Берлін. Отже, я завжди з вами.

Представник міської організації ветеранів війни Микола Лойко розповів про роботу громадської організації. Тетяна Літошко з гіркотою акцентувала, що якщо в Росії шанують ветеранів Великої Вітчизняної, то в нас ділять Україну. Але ж у кожного з нас було своє горе війни. Микола Хільчевський підкреслив: хоча сучасники не завжди вдячні ветеранам-воїнам, але бувають і чуйні люди, як от у столичному метро. А Іван Остапенко наголосив на тому, що всі ми повинні відповідати за минуле, шанувати ветеранів. Сергій Кудін з боєм констатував: якщо в час Великої Вітчизняної війни на фронт просилися добровольці, то нинішні війни — це спосіб заробляння грошей. Тож про який патріотизм може бути мова? Так що спомини наших ветеранів — то золоті сторінки історії. На підтвердження його думок 93-річний воїн Юхим Сазанець з гіркотою мовив: ми свідомо йшли на війну захищати свій край, а нинішній молоді це ні до чого. А афганець Василь Тройна висловив мрію про те, щоб уже ніколи більше не було воєн...

Словом, розмова вийшла і спогадальною, і актуальною, що ще раз підтвердило думку: наші ветерани не старіють духом, їм не байдуже нинішнє життя України, на яку рівно 70 років тому посипалися фашистські бомби.

**Наш кор.
Фото Петра
Катімана**

КОБЗАРЕВІ СЛІДИ

Ми вже писали про те, що земляки посадили понад 60 дерев уздовж дороги з Прилуки до Густини та вербу на території самого монастиря. Згодом до справи долучилися пасічники Прилуччини, посадивши верби, акації, інші медоноси. І ось нинішнього травня в парку поблизу міського центру творчості дітей та юнацтва урочисто закладені дві дубові алеї на честь ювілеїв Григорія Сковороди й Тараса Шевченка. Саджанці були вирощені в селі Чорнухи, батьківщині великого філософа. Того ж дня посаджено каштанову алею імені Марії Заньковецької. Плоди для посадки були зібрані минулої осені з дерева, що росте поруч з будинком у Києві, в якому мешкала видатна актриса.

Голова Прилуцької міськради Юрій Беркут тепло привітав педагогів і школярів із цією подією, подякував столичним землякам за посадковий матеріал і разом із своїм заступником Г. Мисаном долучився до роботи. Приємно й те, що він же згодом повідомив, що міськрада на пропозицію столичного земляцтва виділила при-міщення та всіляко сприятиме створенню в центрі творчості дітей і юнацтва міжрайонної Шевченківської світлиці. Формування експозиції кияни-земляки завершують.

Карпо ВОЙТЕНКО

Скрижалі нашої духовності

Здається, зовсім недавно ошатно оздоблена книга "Сіверські скрижалі" вирушила після презентації у Києві до людей. Цей хід справді небуденний для новітньої історії і нашого земляцтва, і малої батьківщини сіверян. Вона почала з'являтися і в бібліотеках інших регіонів України, зокрема, в старовинному місті Біла Церква на Київщині, в княжому Новгород-Сіверську, в самому Чернігові.

Як стало відомо, книга викликала щире схвалення і в патріарха українського краєзнавства академіка Петра Тронька та його колег. Словом, наше краєзнавче дослідження поступово входить в обіг духовного життя України. Висловлюються думки про необхідність подібних досліджень і для інших областей нашої держави. Що ж, можливо, саме "Сіверські скрижалі" зроблять добрий зачин великої справи збереження історії всієї нашої держави, яка переживає не найкращі часи.

А саме земляцтво клопочеться майбутніми презентаціями книги і в столиці, і в рідній стороні, оскільки вона справді користується попитом серед наших земляків, не байдужих до своєї Чернігівщини – це засвідчують досить часті візити до нового офісу земляцтва людей, що хочуть мати "Сіверські скрижалі" у домашній бібліотеці.

Щасливої дороги тобі, книго нашої пам'яті!

Олександр МАЙСТРЕНКО

Танцюють всі

Танцюють всі! Навіщо ті поля,
Нехай бур'ян їх густо покриває.
Хай бачить перевтомлена земля,
Як ми під дудку чужаків гуляєм.
Танцюють всі! Зруйноване село
Ніколи вже не задзвенить піснями,
Село, що стільки геніїв дало
І славилось гостинними хатами.
Танцюють всі! В розвалених цехах
Покійного відомого заводу
Панують відчай і шалений жах,
І протяги канючать про свободу.
Танцюють всі! Так хтось відволіка
Увагу кривих від пограбування.
Тим часом ненажерлива рука
Радіє від тотального страждання.
Танцюють всі?..

Братія у часі

Зібрались брехуни і крадуни
І нумо роздавати стусани.
Ті, що не люблять правди, говорили,
Що все вони з добром в душі творили,
Так мучились у затисках ідей,
Виборювали щастя для людей.
А крадуни, мовляв, в цей час не спали,
Все ними напрацьоване покрали.
І куди діли навіть чорт не знає,
Бо часто й він підкуплений дрімає.
Тут крадуни в атаку з кулаками:
– Які ж ми дурні, що зв'язались з вами,
Базіки брехуни, пустомолоти,
Нащадки споконвічної голоти.
Вам треба язики повиривати,
Щоб перестали заздрити і брехати.
Нероби і лукаві демагоги...
І як вас носить по планеті ноги!
Ви б приєдналися до нас, до красунів,
А ми б з вас стерли тавра брехунів.
І, підігріті вашими речами,
Раділи б, що вже крадем разом з вами.

Тамарі С. присвячую

Ти просиш мене написати щось ліричне,
Можливо, про зорі, квітучу весну,
Про пісню пташину, що лине незвично,
Щоб ти не змогла до світанку заснути.
Я мовчки дивлюсь у твої карі очі,
В глибини бездонних тасмних світів
І серце стукоче: не вистачить ночі
Усе написати, про що ти хотів.
І тут пригадалися вечірні хвилини,
Що тихо стояли у сонній росі,
Й вуста стрепенулись:
– Моя ти єдина,
Ерато моя у ліричній красі.

Анатолій САМОЙЛЕНКО

Починай із себе

Дуже гордий дід Оникій
Внуком депутатом.
Той у гостях за обідом
Хвалиться мандатом.
Показав і мерседеса,
Розказав про дачу
І про банківські рахунки
Теж згадав в придачу.
Ще згадав,

як на Канарах

Пили з кумом пиво,
Де ще був і що ще бачив,
Де його носило.

По обіді спитав діда:

– Прошу в вас поради,
Як корупцію здолати,
Не змінивши влади?

Дід онука не перебивав
І слухав уважно,

А коли той запитав,

Відповів поважно:

– Діло, синку, не просте,
З цим боротись треба.
Як відважишся на те,
Починай із себе.

Микола ДЯГІЛЬ

16

ОТЧИЙ ПОРІГ

Шеф-редактор
Віктор ТКАЧЕНКО
Головний редактор
Леонід ГОРЛАЧ
Засновник: товариство
"Чернігівське земляцтво"
в м. Києві

Газета зареєстрована Державним
комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення
України 06.XI.2001 р.

Реєстраційне свідоцтво:
серія KB №5594

Адреса редакції:
01023, Київ, 23, Спортивна площа, 1,
тел. 206-87-12
Електронна пошта:
otporig@ukr.net

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

**В.В. Ткаченко, В.І. Авдеєнко,
Л.Н. Горlach (Коваленко),
І.М. Забіяка, І.Б. Матяш,
П.І. Медвідь, Ю.А. Русанов,
М.М. Ткач, В.В. Пушкар'єв,
В.Є. Устименко, М.І. Халимоненко,
О.А. Шокало.**

За достовірність фактів, точність імен та
прізвищ, географічних та історичних
реалій відповідають автори публікацій.

Передрук тільки з відома видання.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Літературний редактор **Леонід Коваленко.**
Комп'ютерний набір **Леонід Коваленко.**

Верстка, дизайн **Оксана Кисленко.**

Надруковано та зверстано на замовлення
товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві
у КП "Редакція журналу
"Дім, сад, город".
Тираж 1100.